

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO. Arkadiusz Marcia

Protokolant : Magdalena Kielbus

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2013 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z.

przeciwko A. F.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. uznaje umowę darowizny sporządzoną przed notariuszem J. S.w Kancelarii Notarialnej w Z.przy ulicy (...)zawartą w dniu 7 lutego 2013 roku rep.(...), mocą której D. F.darował swojej córce pozwanej A. F.wynoszącej 1/2 części udziału w prawie własności nieruchomości położonej w K.powiat Z., składającej się z działki numer (...)o powierzchni (...)ha dla której Sąd Rejonowy w Z. prowadzi księgę wieczystą pod numerem (...)– za bezskuteczną wobec powoda Skarbu Państwa, któremu przysługuje względem D. F.wierzytelność z tytułu zaległego zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług za 2012 rok, z tytułu zaliczki na podatek dochodowy w wysokości 19% pobierany od dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej za czerwiec, sierpień i grudzień 2012 roku oraz z tytułu podatku dochodowego w wysokości 19% pobieranego od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za 2012 rok,

II. uznaje umowę darowizny sporządzoną przed notariuszem J. S.w Kancelarii Notarialnej w Z.przy ulicy (...)zawartą w dniu 10 kwietnia 2013 roku rep. (...), mocą której D. F.darował swojej córce pozwanej A. F.wynoszącej 1/2 części udziału w prawie własności nieruchomości położonej w K.powiat Z., składającej się z działki numer (...)o powierzchni (...)ha dla której Sąd Rejonowy w Z. prowadzi księgę wieczystą pod numerem (...)– za bezskuteczną wobec powoda Skarbu Państwa, któremu przysługuje względem D. F.wierzytelność z tytułu zaległego zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług za 2012 rok, z tytułu zaliczki na podatek dochodowy w wysokości 19% pobierany od dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej za czerwiec, sierpień i grudzień 2012 roku oraz z tytułu podatku dochodowego w wysokości 19% pobieranego od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za 2012 rok,

III. zasądza od pozwanej A. F. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3600 zł,

IV. nakazuje pozwanej A. F. uiścić na rzecz Skarbu Państwa Sąd Okręgowy w Świdnicy kwotę 6477 zł tytułem opłaty, od której strona powodowa była zwolniona.

Sygn. akt I C 1785/13

UZASADNIENIE

Strona powodowa Skarb Państwa – Naczelnik Urzędu Skarbowego w Z.w pozwie skierowanym przeciwko A. F.wniosła o uznanie za bezskuteczne w stosunku do niej czynności prawnych – umowy darowizny sporządzonej przed notariuszem J. S.w Kancelarii Notarialnej w Z.przy ulicy (...)zawartej w dniu 7 lutego 2013 roku, rep. (...), mocą której D. F.darował swojej córce pozwanej A. F.wynoszącą 1/2 część udziału w prawie własności nieruchomości położonej w K.powiat Z., składającej się z działki numer (...)o powierzchni (...)ha, dla której Sąd Rejonowy w Z.prowadzi księgę wieczystą pod numerem (...)oraz umowy darowizny sporządzonej przed tym samym notariuszem zawartej w dniu 10 kwietnia 2013 roku, rep. (...), mocą której D. F.darował swojej córce wynoszącą 1/2 część udziału w prawie własności tej samej nieruchomości – które to umowy zawarte zostały z pokrzywdzeniem strony powodowej z uwagi na fakt, iż przysługuje jej względem dłużnika D. F.wierzytelność z tytułu zaległego zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług za 2012 rok, z tytułu zaliczki na podatek dochodowy w wysokości 19% pobierany od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za czerwiec, sierpień i grudzień 2012 roku oraz z tytułu podatku dochodowego w wysokości 19% pobieranego od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za 2012 rok. Nadto strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, iż posiada w stosunku do ojca pozwanej – D. F.wierzytelności z tytułu zaległości podatkowych i zaliczek na podatek, w odniesieniu do których Naczelnik Urzędu Skarbowego w Z.wystawił tytuły wykonawcze. Stan zaległości dłużnika na dzień 30 sierpnia 2013 roku wynosi łącznie 129.534, 61 zł. Podniosła, że próba przymusowego wyegzekwowania od dłużnika przedmiotowych należności nie przyniosła rezultatu, albowiem – jak się okazało – nie posiada on żadnego majątku. Zarzuciła, że przyczyną braku jej pełnego zaspokojenia jest niewypłacalność dłużnika spowodowana dokonanymi przez niego z pozwaną czynnościami prawnymi, na mocy których dłużnik najpierw w dniu 7 lutego 2013 roku darował pozwanej wynoszący 1/2 udział w prawie własności nieruchomości położonej w K., składającej się z działki numer (...)o powierzchni (...) ha, natomiast w dniu 10 kwietnia 2013 roku darował jej wynoszący 1/2 udział w prawie własności tej samej nieruchomości, który to udział nabył on na podstawie umowy zamiany zawartej z byłą żoną, a matką pozwanej – C. F.w dniu 10 kwietnia 2013 roku, w zamian za co przekazał tej ostatniej prawo własności lokalu mieszkalnego nr (...)położonego w K.. Tym sposobem dłużnik wyzbył się całego majątku, z którego mogło nastąpić zaspokojenie wierzytelności. Zarzuciła ponadto, że zaskarżone umowy zostały dokonane ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, albowiem w dacie ich zawierania dłużnik był już niewypłacalny, a nadto toczyło się już przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne. Przyjąć ponadto należy, że pozwana, jako córka dłużnika otrzymująca od niego nieodpłatne przysporzenie majątkowe, wiedziała o tym, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela.

W odpowiedzi na pozew pozwana A. F. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwana zarzuciła, że przed Sądem Okręgowym w P.pomiędzy Spółką Centrum (...)a D. F.toczy się postępowanie, którego wynik ma zasadnicze znaczenie dla rozpoznania niniejszego powództwa. W przypadku bowiem wydania prawomocnego wyroku zasądającego na rzecz powodowej spółki kwot wydatkowanych przez nią na zakup od D. F.suszarni do zboża, odpadnie podstawa roszczeń Skarbu Państwa Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z.. Dłużnik będzie bowiem obowiązany do zwrotu pobranych od kontrahenta środków pieniężnych, a co za tym idzie zobowiązany do złożenia korekt deklaracji VAT oraz korekty deklaracji rocznej w zakresie podatku dochodowego. Korekta w zakresie podatku VAT wyniesie 39.657, 75 euro, a zatem przeniesie wartość zobowiązań, co do których zalega dłużnik. Rozstrzygnięcie takie spowoduje zatem unicestwienie wierzytelności strony powodowej, a zatem przestanie istnieć zasadnicza przesłanka skargi pauliańskiej, tj. istnienie wierzytelności podlegającej ochronie. Wobec powyższego pozwana wniosła o zawieszenie postępowania w oparciu o treść przepisu art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. Niezależnie od tego podniosła, że wskazaną przez jej ojca przyczyną uzasadniającą darowiznę na jej rzecz była chęć uregulowania jego zaległych zobowiązań alimentacyjnych. Dłużnik był bowiem zobowiązany w stosunku do niej wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. w sprawie o sygn. akt III RC 459/92, którego to obowiązku nigdy nie realizował. Nie zawsze zaś wybór wierzyciela, którego zaspokaja dłużnik może prowadzić do wniosku, że inny wierzyciel został

pokrzywdzony. To dłużnik ma prawo wyboru spłacanej wierzytelności, zobowiązania alimentacyjne zaś korzystają z pierwszeństwa przed innymi zobowiązaniami.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Ojciec pozwanej A. D. F. – prowadził działalność gospodarczą polegającą na handlu sprzętem rolniczym.

W dniu 26 listopada 2012 roku, drogą elektroniczną, D. F. złożył w Urzędzie Skarbowym w Z. deklarację VAT za miesiąc październik 2012 roku. W deklaracji tej wskazał kwotę podatku podlegającego wpłacie do w/w (...) określając ją na 89.171 zł.

Dowód: deklaracja dla podatku od towarów i usług za miesiąc październik 2012 roku – k. 14.

Wobec nieuiszczenia w/w należności dobrowolnie, w dniu 11 grudnia 2012 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w Z. wystawił tytuł wykonawczy opiewający na kwotę należności głównej z tytułu podatku od towarów i usług w wysokości 88.288, 50 zł wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości 13, 50% liczonymi od dnia 27 listopada 2012 roku. Do dłużnika wysłano uprzednio upomnienie, które doręczone mu zostało w dniu 3 grudnia 2012 roku.

Dowody: tytuł wykonawczy nr (...)/(...)z dnia 11 grudnia 2012 roku wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru upomnienia – k. 15 – 19, 29 – 32.

W dniu 21 stycznia 2013 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w Z. wystosował do (...) Bank (...) S.A. w K. zawiadomienie o zajęciu prawa majątkowego stanowiącego wierzytelność z rachunku bankowego dłużnika D. F. na poczet jego zadłużenia z tytułu w/w tytułu wykonawczego. Zadłużenie wraz z odsetkami wynosiło wówczas 95.364, 63 zł. O powyższym zawiadomiony został również D. F. (zawiadomienie to odebrał osobiście w dniu 25 stycznia 2013 roku).

Dowody: zawiadomienie z dnia 21 stycznia 2013 roku wraz ze zwrotnymi potwierdzeniami odbioru – k. 24 – 26.

W dniu 8 lutego 2013 roku sporządzono protokół o stanie majątkowym zobowiązanego D. F.. W protokole tym dłużnik strony powodowej podał, iż prowadzona przez niego działalność gospodarcza nie przynosi dochodów, bądź przynosi dochody „znikome”, zaś odnośnie będących w jego dyspozycji składników majątkowych wskazał, że przysługuje mu prawo własności nieruchomości lokalowej składającej się z trzech pokoi i kuchni, a nadto, że jest on właścicielem samochodu osobowego F. (...) rok produkcji 2003, na który zaciągnął kredyt z instytucji bankowej.

Dowód: protokół o stanie majątkowym zobowiązanego z dnia 8 lutego 2013 roku – k. 27 – 28.

W dniu 3 czerwca 2013 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego wystawił przeciwko D. F. również tytuł wykonawczy nr (...) (...)opiewający na kwotę należności głównej 8.611 zł wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości 11%, a następnie w dniu 7 czerwca 2013 roku dokonał zajęcia wierzytelności dłużnika z rachunku bankowego prowadzonego przez Bank Spółdzielczy w Z. domagając się przekazania z tego rachunku łącznie kwoty 9.241, 96 zł wraz z dalszymi odsetkami za każdy następny dzień zwłoki, o czym w dniu 11 czerwca 2013 roku zawiadomiony został dłużnik.

Dowody: zawiadomienie z dnia 7 czerwca 2013 roku wraz ze zwrotnymi potwierdzeniami odbioru – k. 24 – 26.

W dniu 8 sierpnia 2013 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w Z. wystawił przeciwko D. F. dwa kolejne tytuły wykonawcze:

1) numer (...) (...)opiewający na kwotę należności głównej w wysokości 26.945, 60 zł wraz z odsetkami za zwłokę w stawce 10% naliczanymi począwszy od dnia 1 maja 2013 roku – z tytułu podatku dochodowego w wysokości 19% pobieranego od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok 2012,

2) numer (...) (...)z tytułu podatku dochodowego pobieranego w wysokości 19% od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej:

- za miesiąc czerwiec 2012 rok – opiewający na kwotę odsetek w stawce 10% naliczonych od dnia 21 lipca 2012 roku do dnia wystawienia tytułu w kwocie 1.064 zł,
- za miesiąc sierpień 2012 rok – opiewający na kwotę odsetek w stawce 10% naliczonych od dnia 21 września 2012 roku do dnia wystawienia tytułu w kwocie 647 zł,
- za miesiąc grudzień 2012 roku – opiewający na kwotę odsetek w stawce 10% naliczonych od dnia 22 stycznia 2013 roku do dnia wystawienia tytułu w kwocie 284 zł.

Dowody: tytuły wykonawcze nr (...) (...)i (...) (...)z dnia 8 sierpnia 2013 roku – k. 46 – 49.

D. F.i jego była żona C. F.byli współwłaścicielami w udziałach po 1/2 nieruchomości gruntowej położonej w K., powiat Z., składającej się z działki o numerze (...), o powierzchni (...) ha, zabudowanej budynkiem mieszkalnym, dla której Sąd Rejonowy w Z.prowadził księgę wieczystą KW o numerze (...) (później KW nr (...)).

W dniu 7 lutego 2013 roku, przed notariuszem J. S. w Kancelarii Notarialnej w Z., D. F. i jego córka – pozwana A. F. – zawarli umowę darowizny. Na mocy tej umowy dłużnik podarował pozwanej cały swój udział wynoszący 1/2 w w/w nieruchomości, na co pozwana wyraziła zgodę. Wartość darowizny strony ustaliły na kwotę 80.000 zł.

Dowody: umowa darowizny z dnia 7 lutego 2013 roku, repertorium (...) numer (...)– k. 33 – 36,

odpis zupełny księgi wieczystej (...) – k. 50 – 53.

W dniu 10 kwietnia 2013 roku D. F.zawarł ze swoją byłą żoną C. F.umowę zamiany. Na mocy tej umowy na C. F.przeszło – przysługujące uprzednio dłużnikowi – prawo własności lokalu mieszkalnego numer (...)położonego w miejscowości K., składającego się z trzech pokoi, kuchni, łazienki, przedpokoju i piwnicy o powierzchni 92 m², z którego własnością łączył się udział wynoszący (...)części w gruncie i częściach wspólnych budynku, natomiast na D. F.przeszło – przysługujące uprzednio C. F.– prawo własności udziału w wysokości 1/2 w nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości K., składającej się z działki o numerze (...)o powierzchni (...) ha. Wartość lokalu mieszkalnego strony ustaliły na kwotę 50.000 zł, natomiast wartość udziału w nieruchomości gruntowej na kwotę 80.000 zł, przy czym zamiana nastąpiła bez obowiązku spłat i dopłat.

Uzyskane w ten sposób prawo własności udziału w przedmiotowej nieruchomości gruntowej w wysokości 1/2 dłużnik przeniósł następnie na pozwaną na podstawie umowy darowizny zawartej w dniu 10 kwietnia 2013 roku przed notariuszem J. S. w Kancelarii Notarialnej w Z..

Dowody: umowa zamiany z dnia 10 kwietnia 2013 roku, repertorium (...) numer (...)– k. 38 – 40,

umowa darowizny z dnia 10 kwietnia 2013 roku, repertorium (...) numer (...)– k. 41 – 44,

odpis zupełny księgi wieczystej (...) – k. 50 – 53,

odpis zupełny księgi wieczystej (...) – k. 54 – 56.

W wyniku prowadzenia przeciwko D. F. postępowania egzekucyjnego strona powodowa nie uzyskała zaspokojenia przysługujących jej przeciwko dłużnikowi wierzytelności. Stan zaległości dłużnika w stosunku do strony powodowej na dzień 30 sierpnia 2013 roku wynosił łącznie kwotę 129.534, 61 zł. Na zadłużenie to składa się:

- kwota 99.635, 90 zł z tytułu podatku VAT za miesiąc październik 2012 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer (...) / (...) (łącznie z odsetkami, kosztami egzekucyjnymi i kosztami upomnienia),

- kwota 27.894, 91 zł z tytułu podatku dochodowego za 2012 roku, pobieranego w wysokości 19% od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej, stwierdzona tytułem wykonawczym numer (...) (...) (łącznie z odsetkami i kosztami upomnienia),
- kwota 2.003, 80 zł z tytułu zaliczek na podatek dochodowy w wysokości 19% pobierany od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za miesiące czerwiec, sierpień i grudzień 2012 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer (...) (...), (kwotę tę stanowią odsetki naliczone od należności głównej, która opiewała na kwotę 27.030, 60 zł wraz z kosztami upomnienia z tego tytułu).

Dłużnik nie posiada majątku, z którego wierzytelności powyższe mogłyby zostać wyegzekwowane.

Dowody: zestawienia zaległości dłużnika – k. 37, 45.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści przepisu art. 527 § 1 k.c. gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności (§ 2 tegoż artykułu). W myśl przepisu art. 527 § 3 k.c. jeżeli skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Stosownie natomiast do treści art. 528 k.c. jeżeli skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Artykuł 529 k.c. stanowi przy tym, że jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, to domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli; to samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny.

W oparciu o w/w regulacje prawne, składające się na instytucję określaną zbiorczo jako tzw. skarga pauliańska czy też akcja pauliańska, statuującą zasady ochrony wierzyciela przed niewypłacalnością dłużnika, strona powodowa wystąpiła z żądaniem uznania za bezskuteczne w stosunku do niej dwóch umów darowizn zawartych w dniach 7 lutego 2013 roku i 10 kwietnia 2013 roku przez jej dłużnika D. F. ze swoją córką, tj. pozwaną A. F., na mocy których ta ostatnia uzyskała korzyści majątkowe w postaci prawa własności całości nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym, położonej w K., składającej się z działki o numerze (...) o powierzchni (...) ha, dla której księgę wieczystą prowadzi Sąd Rejonowy w Z. (obecnie KW nr (...)), a które to przysporzenia na jej rzecz skutkować miały w rezultacie tym, że strona powodowa nie uzyskała zaspokojenia swoich wierzytelności podatkowych.

Celem instytucji skargi pauliańskiej jest ochrona interesów wierzyciela na wypadek niełojalnego (czy wręcz nieuczciwego) postępowania dłużnika, który z pokrzywdzeniem wierzyciela wyzbywa się składników swego majątku na rzecz osób trzecich lub majątek ten obciąża, zaciągając kolejne zobowiązania i w ten sposób stwarza lub pogłębia stan swojej niewypłacalności. Instytucja ta stanowi przy tym wyjątek od generalnej zasady prawa zobowiązaniowego, zgodnie z którą stosunek obligacyjny działa tylko pomiędzy stronami tego stosunku, bowiem uwzględnienie skargi pauliańskiej powoduje, iż wierzyciel będzie mógł dochodzić swoich roszczeń od osoby trzeciej (z którą dłużnik dokonał krzywdzącej dla wierzyciela czynności prawnej), a czynność prawna dłużnika utraci moc w stosunku do wierzyciela występującego ze skargą pauliańską (tzw. bezskuteczność względna). Przesłankami warunkującymi możliwość skorzystania przez uprawnionego z ochrony pauliańskiej są: 1) istnienie godnego ochrony interesu

wierzyciela w postaci wierzytelności (skonkretyzowana i zaskarżalna wierzytelność pieniężna), 2) dokonanie przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią, 3) uzyskanie wskutek tej czynności korzyści majątkowej przez osobę trzecią, 4) pokrzywdzenie wierzyciela wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika, 5) dokonanie przez dłużnika czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, 6) świadomość natury tego działania po stronie osoby trzeciej. Dla uwzględnienia powództwa ze skargi pauliańskiej wszystkie wymienione przesłanki muszą wystąpić kumulatywnie, a ciężar ich udowodnienia co do zasady - zgodnie z regułą dowodową wyrażoną w art. 6 k.c. - obciąża wierzyciela, który jest uprawniony do zaskarżenia czynności prawnej dłużnika, aczkolwiek w jego interesie ustanowione zostały określone domniemania prawne (art. 527 § 3 i 4 k.c., art. 528 k.c., 529 k.c.), ułatwiając jego sytuację dowodową i przerzucając ciężar dowodu na pozwaną osobę trzecią, z którą dłużnik dokonał czynności prawnej.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie było to, że w dniach 7 lutego 2013 roku i 10 kwietnia 2013 roku, przed Notariuszem J. S.w Kancelarii Notarialnej w Z.pozwana A. F.i dłużnik strony powodowej D. F.zawarli dwie umowy darowizny, wskutek czego pozwanej przyznane zostało prawo własności całości nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym, położonej w K., składającej się z działki o numerze (...), której wartość w całości strony określiły na kwotę 160.000 zł. Poza sporem pozostawało również to, że Naczelnik Urzędu Skarbowego w Z.wystawił przeciwko dłużnikowi D. F.tytuły wykonawcze opiewające na należności podatkowe (podatek od towarów i usług za 2012 roku, zaliczki na podatek dochodowy w wysokości 19% pobierany od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za miesiące czerwiec, sierpień i grudzień 2012 roku oraz podatek dochodowy w wysokości 19% pobierany od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za 2012 rok). Ta ostatnia okoliczność wykazana została przez stronę powodową, zgodnie z rygorem rozkładu ciężaru dowodu określonym w art. 6 k.c. i art. 232 zd. 1 k.p.c., za pomocą stosownych dowodów w postaci dokumentów (m. in. odpisów tytułów wykonawczych opiewających na powyższe należności oraz zestawień stanów zaległości), zaś pozwana jej nie negowała tak co do zasady, jak też co do wysokości, jakkolwiek wywodziła, iż – w związku z toczącym się pomiędzy dłużnikiem D. F.a jego kontrahentem przed Sądem Okręgowym w P.postępowaniem - być może wierzytelność strony powodowej przestanie istnieć. Jej twierdzenia w tym zakresie pozostawały jednak bez wpływu na proces zainicjowany pozwem wniesionym przez stronę powodową. Zważyć bowiem należy, że zwalczanie tytułów wykonawczych wystawionych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z.przeciwko D. F.nie jest przedmiotem niniejszego postępowania. Abstrahując już w tym miejscu od tego, że postępowanie przed Sądem Okręgowym w P.hipotetycznie jedynie może przynieść wynik zakładany przez pozwaną, a powodujący unicestwienie wierzytelności jakie strona powodowa zamierza egzekwować z nieruchomości będącej przedmiotem zaskarżonych czynności prawnych, podkreślenia wymaga, że pozwana nie negowała tej okoliczności, iż aktualnie wierzytelności te rzeczywiście istnieją, a nadto są wymagalne i stwierdzone przedłożonymi przez stronę powodową tytułami wykonawczymi. Te zaś właśnie okoliczności pozostają relewantne dla analizowanej sprawy. Rozstrzygnięcie sporu między D. F.a spółką Centrum (...), z siedzibą w B.nie świadczy o zasadności, bądź bezzasadności powództwa wytoczonego przez stronę powodową. Z powyższych względów Sąd oddalił wniosek pozwanej o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia sprawy przed Sądem Okręgowym w P., a nadto oddalił, jako bezprzedmiotowy, wniosek o dopuszczenie dowodu z akt Sądu Rejonowego w Z., sygn. akt I C 577/13 (a właściwie dowodów z dokumentów zgromadzonych w w/w aktach).

Reasumując tę część wywodów stwierdzić zatem trzeba, że strona powodowa wykazała zaistnienie pierwszych trzech wskazanych wyżej przesłanek warunkujących możliwość skorzystania przez nią z ochrony pauliańskiej, tj. istnienie wymagalnych wierzytelności pieniężnych od D. F. oraz dokonanie przez niego czynności prawnych z pozwaną, wskutek których to czynności pozwana uzyskała korzyść majątkową. Niekwestionowane przy tym było to, że osoby te (dłużnika i jego córkę) łączą „bliskie stosunki”, o jakich mowa w treści przepisu art. 527 § 3 k.c.

Nie ulega również żadnej wątpliwości, że wskutek powyższych czynności D. F. nastąpiło pokrzywdzenie strony powodowej (wierzyciela) skoro wszczęte przeciwko niemu na podstawie wskazanych tytułów wykonawczych postępowanie egzekucyjne nie przyniosło dotychczas zamierzonych rezultatów, albowiem nie uzyskała ona zaspokojenia z uwagi na brak majątku dłużnika, z którego można by przymusowo realizować ciężący na nim obowiązek świadczenia. Dłużnik prowadzi działalność gospodarczą, która – według jego twierdzeń zawartych w protokole o

stanie majątkowym z dnia 8 lutego 2013 roku – nie przynosi dochodów albo przynosi „znikome dochody”, ponadto nie posiada on obecnie żadnego majątku, z którego strona powodowa mogłaby wyegzekwować swoje wierzytelności. D. F. jest zatem osobą niewypłacalną, skoro o stanie niewypłacalności można powiedzieć, że jest to taki stan majątkowy dłużnika, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami prawa nie może przynieść zaspokojenia wierzyciela. Stał się zaś niewypłacalny na skutek zawarcia z pozwaną dwóch umów darowizny, w związku z którymi to umowami wyzbył się on składnika majątkowego, którego wartość strony ustaliły na 160.000 zł, zaś pozwana została właścicielką stanowiącej uprzednio jego własność nieruchomości gruntowej. Łączna kwota wierzytelności strony powodowej wobec dłużnika, której to wysokości pozwana nie kwestionowała, wynosi natomiast 129.534, 61 zł. Wskutek przedmiotowych umów bez cienia wątpliwości nastąpiło zatem pokrzywdzenie strony powodowej, przejawiające się w skutecznym pozbawieniu jej możliwości zaspokojenia swojej wierzytelności z majątku dłużnika D. F., który był majątkiem wystarczającym do realnego wyegzekwowania przez nią długu. Pomiędzy dokonanymi przez niego czynnościami prawnymi a jego niewypłacalnością istnieje zatem związek przyczynowy.

W ocenie Sądu niewątpliwie jest także to, że D. F. działał ze świadomością pokrzywdzenia strony powodowej. Na korzyść strony powodowej działało w tym zakresie określone w art. 529 k.c. domniemanie – którego pozwana nawet nie próbowała obalać – tj. domniemanie, że dłużnik działał z pokrzywdzeniem strony powodowej skoro w chwili darowizny był on niewypłacalny, bądź stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny. D. F. nie posiadał (i nie posiada) żadnego majątku, z którego strona powodowa mogłaby wyegzekwować swoje wierzytelności. Był on początkowo współwłaścicielem (w udziale wynoszącym 1/2) nieruchomości gruntowej położonej w K. oraz właścicielem nieruchomości lokalowej położonej również w K., przy czym prawo własności tej ostatniej nieruchomości przeniósł na rzecz swojej byłej żony w zamian za przeniesienie na niego prawa własności w udziale 1/2 w w/w nieruchomości gruntowej. Ostatecznie tę ostatnią nieruchomość, w drodze dwóch umów darowizn zawartych w dniach 7 lutego 2013 roku i 10 kwietnia 2013 roku przeniósł na pozwaną wyzbywając się tym samym jedyne przysługującego mu składnika majątkowego, z którego mogłoby nastąpić zaspokojenie się strony powodowej. Nawet jednak gdyby na rzecz strony powodowej nie działało wskazane powyżej domniemanie, to i tak, zdaniem Sądu bezspornie stwierdzić można, że D. F. miał świadomość, iż dokonując tych czynności działa z pokrzywdzeniem wierzyciela Skarbu Państwa. Dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, gdy zdaje sobie sprawę (uświadamia sobie), że wskutek dokonania czynności prawnej z osobą trzecią może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzycieli z jego majątku. Jednak samo pokrzywdzenie wierzycieli nie musi być zamiarem dłużnika – wystarczy, żeby dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 stycznia 1995 roku, sygn. akt I ACa 1014/94, OSA 1995, z. 2, poz. 6; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 maja 2005 roku, sygn. akt I ACa 1764/2004, OSA 2006, z. 3, poz. 8, s. 33). W praktyce fakt świadomości dłużnika co do pokrzywdzenia ustala się za pomocą domniemania faktycznego opartego na dwóch innych faktach. Pierwszym faktem jest wiedza dłużnika o istnieniu wierzycieli, drugim zaś znajomość skutków dokonanej czynności dla swego majątku w postaci usunięcia lub niezyskania określonych składników majątku. Z kolei ten ostatni fakt ustala się za pomocą innego jeszcze domniemania faktycznego, którego podstawą jest ogólna dojrzałość, sprawność umysłowa i doświadczenie życiowe dłużnika. Dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, jeżeli ma rozeznanie co do tego, że w następstwie dokonanej przezeń czynności ucierpi materialny interes wierzyciela, zazwyczaj poprzez wyzbycie się w całości lub w części majątku nadającego się do egzekucji. Przenosząc powyższe na kanwę przedmiotowej sprawy zauważyć należy, że – jak już wyżej wskazano – dług D. F. istniał i – co więcej – był wymagalny w znacznej części jeszcze przed zawarciem przez niego z pozwaną pierwszej umowy darowizny. Dłużnik miał świadomość istnienia tego zobowiązania, o czym świadczy fakt złożenia przez niego w dniu 26 listopada 2012 roku deklaracji VAT za miesiąc październik 2012 roku, wskazanie przez niego w tej deklaracji kwoty podatku podlegającego wpłacie do Urzędu Skarbowego w Z. w wysokości 89.171 zł oraz nieregulowanie zobowiązania wynikającego z tego tytułu. O świadomości dłużnika co do istnienia i wymagalności długów wobec strony powodowej jeszcze przed dokonaniem spornych czynności, świadczy również m. in. fakt doręczenia mu w dniu 3 grudnia 2012 roku upomnienia wzywającego do zapłaty należności z tytułu podatku od towarów i usług za 2012 rok (kwota samej należności głównej wynosiła 88.288, 50 zł), a która to należność została następnie stwierdzona tytułem wykonawczym wydanym przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. w dniu 11 grudnia 2012 roku, jak też fakt doręczenia mu w dniu 25 stycznia 2013 roku zawiadomienia o zajęciu prawa majątkowego. W dniu 8 lutego 2013 roku, w związku z prowadzeniem przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego w tym zakresie,

dłużnik złożył zaś oświadczenie o swym stanie majątkowym, które wciągnięte zostało do protokołu. Pomimo tego zawarł z pozwaną obie umowy darowizny, przy czym drugą z nich już po sporządzeniu przedmiotowego protokołu. Nie budzi również wątpliwości, że dłużnik, jako osoba pełnoletnia i dojrzała, zdawał sobie sprawę, że zawarcie przez niego z córką umów darowizn spowoduje – przy braku innego majątku – niemożność wyegzekwowania przez stronę powodową przysługujących jej względem niego należności.

Odnosząc się z kolei do kwestii świadomości pozwanej, że w następstwie zawieranych przez nią z ojcem umów nastąpi pokrzywdzenie strony powodowej, z czego A. F. zdawała sobie sprawę, przyjęć należy, że – z uwagi na fakt „bliskiego stosunku” między kontrahentami – pozwana wiedziała, iż jej ojciec działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Okoliczności tej strona powodowa nie musiała udowadniać, albowiem zastosowanie znajduje tu przepis art. 527 § 3 k.c. ustawiający domniemanie tej treści. Domniemanie ustanowione w art. 527 § 3 k.c. jest domniemaniem usuwalnym i może być wzruszone przez dowód przeciwny. Stąd też osoba trzecia może wykazywać, że mimo bliskiej relacji z dłużnikiem nie wiedziała o świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się o tym dowiedzieć. Domniemania tego jednak pozwana nie tylko nie zdołała jednak w niniejszym procesie obalić, ale także w ogóle próby takiej nawet nie podejmowała. Niezależnie od tego podkreślenia wymaga, że zastosowanie znajduje tu również określone w art. 528 k.c. (który to przepis – jako dalej nawet idący i bardziej rygorystyczny – wyprzedza w przedmiotowej sprawie przepis art. 527 § 3 k.c.) domniemanie, zgodnie z którym przyjęć należało, że wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, nawet jeśli pozwana nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że jej ojciec działał ze świadomością pokrzywdzenia strony powodowej. Stwierdzenie to było wystarczające do uznania, że spełniona została ostatnia przesłanka określona w przepisie art. 527 § 1 k.c., tj. pozwana miała świadomość, że zawierając tę umowę D. F. działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Skoro zaś wszystkie określone ustawowo przesłanki zostały spełnione, to w konsekwencji prowadziło to do wniosku, że powództwo podlegać winno uwzględnieniu w całości.

Nie zasługują na uwzględnienie i nie zmieniają zajętego przez Sąd stanowiska te twierdzenia pozwanej, w których dowodziła, iż nieruchomości gruntowa położona w K. przypadła jej, albowiem dłużnik czuł się wobec niej zobowiązany z uwagi na fakt, że wcześniej nie wywiązywał się z ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego na jej rzecz. Z treści dokumentów obu umów, na mocy których pozwana uzyskała prawo własności przedmiotowej nieruchomości, a sporządzonych w formie aktów notarialnych, niebicie wynika, iż przysporzenie na rzecz pozwanej nastąpiło pod tytułem darmym. Brak jest zatem jakichkolwiek podstaw aby przyjęć za pozwaną, iż D. F. działał w celu zwolnienia się z długu, jaki miał w stosunku do pozwanej w związku z niestosowaniem się do wyroku Sądu Rejonowego w Z. ustalającego wysokość jego obowiązku alimentacyjnego wobec córki. Treść postanowień obu umów wskazuje natomiast bez cienia wątpliwości, że w istocie umowy te cechowały się nieekwiwalentnością świadczeń stron (umowy nieodpłatne), co zaprzecza twierdzeniom pozwanej. Na marginesie zauważyć można, że nawet gdyby przyjęć za pozwaną (aczkolwiek Sąd tego stanowiska nie podziela), że D. F. poprzez te umowy chciał zrekompensować jej brak łożenia w przeszłości na jej utrzymanie, to za nieprawdopodobne uznać trzeba to, że chęć taka powstała po jego stronie zupełnie bezinteresownie po wielu latach, zwłaszcza, że „potrzebę” zadośćuczynienia córce w takiej właśnie formie odczuł on – co wynika ze zgromadzonych w sprawie dowodów – już po tym gdy uzyskał wiedzę o toczącym się przeciwko niemu postępowaniu egzekucyjnym. Przeczy to również stanowisku pozwanej, że D. F. miał zupełnie dowolne prawo wyboru co do tego, którego z wierzycieli chciałby zaspokoić. Z uwagi na wszystkie powyższe okoliczności niedopuszczalnym, a nadto bezcelowym byłoby uwzględnienie wniosku pozwanej o dopuszczenie dowodów z zeznań powołanego przez nią świadka D. F. oraz z jej przesłuchania w charakterze strony na te okoliczności, które wykazać miały, że przyczyna zawarcia tychże umów była inna niż w ich treści stwierdzona. Dopuszczenie i przeprowadzanie wskazanych dowodów nastąpiłoby bowiem z uchybieniem regulacji ustanowionej w przepisie art. 247 k.p.c., albowiem byłyby to dowody przeciwko podstawie dokumentów z aktów notarialnych.

Konsekwencją takiej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego było uznanie żądania strony powodowej udzielenia jej ochrony prawnej, o jaką zabiegała w niniejszym postępowaniu, za zasadne. W związku z powyższym w pkt I i II wyroku uznano za bezskuteczne w stosunku do niej umowy darowizny zawarte w dniu 7 lutego 2013 roku i w dniu 10 kwietnia 2013 roku w Kancelarii Notarialnej Notariusza J. S.(repertorium(...)(...)i nr (...)) pomiędzy D.

F.a pozwaną A. F., z uwagi na przysługujące stronie powodowej wobec dłużnika D. F. wierzytelności wynikające z tytułu zaległego zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług za 2012 rok, z tytułu zaliczki na podatek dochodowy w wysokości 19% pobierany od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za miesiące czerwiec, sierpień i grudzień 2012 roku oraz z tytułu podatku dochodowego w wysokości 19% pobieranego od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za 2012 rok.

O kosztach procesu Sąd orzekł po myśli art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W związku z uwzględnieniem powództwa w całości stronę powodową uznać należy za wygrywającą proces, natomiast pozwaną za przegrywającą proces w całości. W związku z powyższą regulacją w pkt III wyroku Sąd zasądził od pozwanej kwotę 3.600 zł tytułem kosztów procesu na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Rozstrzygnięcie to nastąpiło w oparciu o przepisy art. 11 ust. 3 zd. 1 ustawy z dnia 8 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1150, j.t.), zgodnie z którym koszty zastępstwa procesowego zasądzone lub przyznane Skarbowi Państwa w sprawie, w której zastępstwo procesowe Skarbu Państwa wykonuje Prokuratura Generalna, przysługują Skarbowi Państwa - Prokuraturii Generalnej oraz § 6 pkt 6 i § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 roku, poz. 490, t.j.).

W pkt IV wyroku rozstrzygnięto o poniesionych przez Skarb Państwa tymczasowo w toku postępowania kosztach sądowych. Zgodnie z treścią przepisu art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 roku, Nr 90, poz. 594, t.j. z późn. zm.) kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Kierując się powyższymi regulacjami, a nadto przepisem art. 94 w/w ustawy o kosztach sądowych (...) (stosownie do którego Skarb Państwa nie ma obowiązku uiszczania opłat) oraz przepisem art. 98 § 1 k.p.c., statuującym zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania, Sąd obciążył pozwaną obowiązkiem poniesienia nieuiszczonej przez stronę powodową opłaty stosunkowej od pozwu, tj. kwoty 6.477 zł. Opłata ta – stosownie do treści przepisu art. 13 ust. 1 w/w ustawy o kosztach sądowych (...) – wyliczona została jako stanowiąca 5% wartości przedmiotu sporu wyznaczonego wysokością wierzytelności, jaka przysługuje stronie powodowej względem D. F.. Wprawdzie wartość majątku, którego wyzbył się dłużnik wynosiła 160.000 zł, niemniej jednak utrwalone jest już stanowisko doktryny i judykatury, zgodnie z którym wartością przedmiotu sporu w sprawach o uznanie czynności prawnych za bezskuteczne w stosunku do wierzyciela, a decydującą m. in. o wysokości należnej opłaty stosunkowej od pozwu, jest bądź to wysokość wierzytelności, bądź to wartość składnika majątkowego, którego umowa dotyczyła – w zależności od tego, która z tych wartości jest mniejsza. W przedmiotowej sprawie była to zatem kwota 129.535 zł.